

مباحثی از وقف و اجاره مال وقفی در نظام حقوقی ایران

همراه با

- ❖ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲
- ❖ آیین نامه اجرایی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۵ و اصلاحیه‌های بعدی آن
- ❖ قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه «ماده واحده» مصوبه‌های ۷۱ و ۶۳
- ❖ آیین نامه اجرایی قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۷۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن
- ❖ لایحه قانونی تجدید قرارداد اجاره املاک و اموال موقوفه... مصوب ۱۳۵۸
- ❖ آیین نامه اجرایی تبصره ماده ۱ قانون تجدید قرارداد اجاره املاک و اموال موقوفه... مصوب ۱۳۵۸
- ❖ آیین نامه نحوه ترتیب و وصول پذیره و امتدای مصوب ۱۳۶۵ و اصلاحیه‌های بعدی آن
- ❖ دستورالعمل مربوط به تعاریف و اصطلاحات وقف

تدوین و تالیف

حمیدرضا نورمحمدی (ارشد حقوق خصوصی)

دکتر محمد حسن جوادی (عضو هیات علمی دانشگاه اراک)

انتشارات فروزش

۱۳۹۴

انتشارات فروزش

کد ۱۳۴۵

- سرشناسه : نورمحمدی، حمیدرضا، ۱۳۵۷ -
- عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام
- عنوان و نام پدیدآور : مباحثی از وقف و اجاره مال وقفی در نظام حقوقی ایران/ تدوین و تالیف حمیدرضا نورمحمدی، محمدحسن جوادی.
- مشخصات نشر : تبریز : فروزش، ۱۳۹۴.
- مشخصات ماهری : ۲۰۰ ص.
- فروست : انتشارات فروزش؛ ۱۳۴۵.
- شابک : 978-964-547-606-7
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۰۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- موضوع : وقف
- موضوع : وقف (به)
- موضوع : اجاره
- شناسه افزوده : جوادی، محمد حسن ۱۳۲۲ -
- رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ۲۶/۲۸
- رده بندی دیویی : ۳۴۶/۵۵۰۶۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۰۵۸۳۸

• نام کتاب : مباحثی از وقف و اجاره مال وقفی در نظام حقوقی ایران

• تألیف : حمیدرضا نورمحمدی و دکتر محمد حسن جوادی

• ناشر : انتشارات فروزش

• حروفچینی : واحد کامپیوتر انتشارات فروزش

• تیراژ : ۱۰۰۰ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

• صحافی : فروزش قیمت : ۱۴۰۰۰۰ ریال

• شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۷-۶۰۶-۷ ISBN: 978-964-547-606-7

مراکز پخش و فروش

• دفتر و فروشگاه مرکزی: تبریز- خیابان امام خمینی، نرسیده به چهارراه آبرسان، نبش کوی بزرگمهر

• تلفن: ۳۳۳۶۹۵۲۵ (۰۴۱) ، فاکس: ۳۳۳۵۷۰۶۱ (۰۴۱)

• دفتر پخش تهران: ۶۶۴۶۱۴۶۰ (۰۲۱) ، فروشگاه اینترنتی: www.forouzesheh.com

مقدمه مولفین

وقف یک عمل خیرخواهانه و خدایسندانه است که ریشه در احکام شرعی داشته و در راستای تامین نیازهای جامعه با هدف کمک به افراد نیازمند توسط خیرین نیکوکار و در راه خدا صورت می‌گیرد. یقیناً این امر خدایسندانه و خیرخواهانه همچون چشمه همیشه جاری باعث خیر و آسایش برای واقفان نیک اندیش خواهد شد. از اینرو مردم جوامع اسلامی از قدیم الایام با تکیه بر اعتقادات مذهبی خود اقدام به ایقاف اموال خود طبق شرع مقدس می‌نمایند.

شایان ذکر است که بیت الوقف نقش اساسی و مهمی را در ادامه حیات موقوفه خواهد داشت. یکی از نیاتی که در جوامع اسلامی همیشه مورد توجه واقفین بوده «تعزیه داری برای حضرت اباعبدالله حسین (ع)» می‌باشد و این کمترین کاری است که امت اسلامی می‌توانند در راه حق و حقانیت انجام دهند. لکن نکته مهمی که در این رابطه بایستی به آن توجه شود این است که امروزه مسلمانان آزادی خواه جهان سعی می‌کنند، نیات جدیدی را در راستای پیشرفت امت اسلامی و حسب نیازهای جوامع کنونی شناسایی و بر آن اهتمام ورزند.

قانونگذار ایران نیز با وضع قوانین و مقرراتی راجع به وقف، ضمن حمایت از این سازمان حقوقی (وقف)، شرایط ویژه‌ای را در راستای صیانت از حقوق و موقوفات ایجاد نموده است؛ یکی از آن شرایط، شناسایی شخصیت حقوقی مستقل برای موقوفات است که این شخصیت حقوقی خود می‌تواند طرف تعهدات و دارای حق و تکلیف قرار گیرد.

موقوفات به یک اعتبار به دو گروه انتفاعی و منفعتی تقسیم می‌شوند و از آنجائیکه واقفان امروزی نگرش اقتصادی دارند، آمار موقوفات منفعتی در مقایسه با موقوفات انتفاعی روزبروز در جامعه افزایش می‌یابد. حال با توجه به نحوه اداره موقوفات منفعتی از یک سو و

لزوم بقاء وقف _ که نتیجه تعریف قانونی و شرعی وقف (حبس عین و تسبیل منفعت) است _ از سویی دیگر، بایستی گفت که اجاره موقوفات نخستین راه ادامه حیات موقوفه می باشد. به عبارتی، اجاره اموال موقوفه شاهراهی است که برای ادامه حیات موقوفات به ویژه موقوفات منفعتی لازم و از اهمیت بالایی برخوردار است. البته در موارد خاص و نادر با رعایت مقررات مربوطه و صرفه و صلاح وقف، گزینه تبدیل به احسن جایگزین آن می شود. در این صورت بار رقبه جایگزین به اجاره واگذار خواهد شد. از اینرو ناگزیر با خانواده بزرگ مستاجرین اوقافی در ادامه راه برو خواهیم شد.

لذا سعی بر این شده به طریق کتاب حاضر، ضمن تبیین سازمان حقوقی وقف، مطالب اساسی در رابطه با شرایط عمومی و ویژه حاکم بر اجاره موقوفات را که یکی از مهمترین مباحث حقوق کاربردی وقف می باشد ارائه شود. لکن تجربه نشان داده است که هر عملی با ایراداتی همراه خواهد بود. به همین جهت ضمن پوشش از ایرادات موجود، امید داریم با ارائه نظرات خود ما را در قدم های بعدی یاری فرمایند.

در نهایت بر خود لازم می داریم از تمامی افراد بخیرخواه مدیریت محترم انتشارات فروزش آقای رشید وطنخواه و همچنین آقای هدایت موتایی، آقای سعید اقدم و خانم پروین عبدالهی که در چاپ کتاب کمال همکاری را نموده اند سپاسگزاری نمایم.

آدرس ایمیل برای ارائه نظرات و پیشنهادات normohammadihanid@yahoo.com

مؤلفان

۱۳۹۴

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: مباحث کاربردی وقف در حقوق ایران و فقه امامیه

۱۴	مقدمه
۱۵	مبحث اول: تعریف و ماهیت وقف
۱۵	گفتار اول: تعریف لغوی وقف
۱۷	گفتار دوم: معنای اصطلاحی وقف در فقه
۱۸	گفتار سوم: ویژگی‌های عقد وقف
۱۸	گفتار چهارم: ماهیت وقف
۱۹	مبحث دوم: انواع وقف
۱۹	گفتار اول: تقسیم وقف به اعتبار موقوف علیهم
۲۰	گفتار دوم: تقسیم وقف به اعتبار تولیت موقوفه
۲۰	گفتار سوم: وقف منفعتی و وقف انتفاعی
۲۰	مبحث سوم: اثر قبول در وقف
۲۱	مبحث چهارم: اثر قبض در موقوفه
۲۲	مبحث پنجم: ارکان وقف
۲۲	گفتار اول: شرایط واقف
۲۳	گفتار دوم: شرایط موقوف علیه
۲۳	بند اول: موجود باشد

۲۳	بند دوم: معین باشد
۲۴	بند سوم: اهلیت تملک داشته باشد
۲۴	گفتار سوم: شرایط عین موقوفه
۲۴	بند اول: عین باشد نه دین یا منفعت
۲۵	بند دوم: ملک واقف باشد
۲۵	بند سوم: با بقای عین: توان از آن انتفاع برد
۲۶	بند چهارم: بدل قس باشد
۲۶	بند پنجم: طلاق باشد
۲۷	بند ششم: اجزاء و توابع عین: نسبت مانند خود عین وقف می شود
۲۷	مبحث ششم: مالکیت عین موقوفه
۲۹	مبحث هفتم: مدیریت و تولیت موقوفه
۳۳	گفتار اول: مقایسه تولیت با وصایت، نمایندگی و ولایت
۳۴	بند اول: مقایسه تولیت با وصایت
۳۵	بند دوم: مقایسه تولیت با نمایندگی
۳۵	بند سوم: مقایسه تولیت با وکالت
۳۶	گفتار دوم: اعطاء تولیت از سوی حاکم
۳۶	گفتار سوم: نایب التولیه
۳۷	گفتار چهارم: عزل متولی
۳۸	گفتار پنجم: ناظر موقوفه
۳۸	بند اول: تعیین ناظر
۳۹	بند دوم: عزل ناظر
۳۹	گفتار ششم: نظارت حاکم بر وقف
۴۰	گفتار هفتم: حاکمیت اراده واقف، قانون و عرف در اداره موقوفه
۴۱	گفتار هشتم: حدود صلاحیت مدیران وقف
۴۱	گفتار نهم: وظایف مدیران وقف

۴۲	گفتار دهم: اجرت مدیران وقف
۴۳	بند اول: تعیین اجرت با اراده واقف در وقفنامه
۴۳	بند دوم: اجرت المثل در صورت عدم تعیین اجرت در وقفنامه
۴۴	بند سوم: رای صادره از هیات عمومی دیوان عدالت اداری
۴۹	گفتار یازدهم: تعدی و تفریط مدیران وقف
۴۹	بند اول: تعریف قانونی تعدی و تفریط
۴۹	بند دوم: مظنه تعدی و تفریط
۵۰	بند سوم: عین متاع یا ممنوع المداخله او یا ضم امین
۵۰	بند چهارم: جبران خسارت - تعقیب کیفری
۵۱	مبحث هشتم: بیع مال وقفی
۵۱	گفتار اول: بیع عین موقوفه
۵۱	گفتار دوم: موارد فروش عین موقوفه
۵۳	گفتار سوم: تبدیل به احسن یا تبدیل عین موقوفه
۵۳	مبحث نهم: نکاتی در مورد تعارض بین امارت عرف و مالکیت در وقف

فصل دوم: اوصاف و شرایط عمومی اجازه موقوفه و نار آن در حقوق ایران^۲ وفقه امامیه

۵۹	مبحث اول: عقد اجازه و تعریف آن
۶۰	مبحث دوم: اوصاف اساسی عقد اجازه
۶۰	گفتار اول: اجازه عقد تملیکی است
۶۰	بند اول: تفاوت مالکیت منفعت با حق انتفاع
۶۱	گفتار دوم: اجازه عقدی است معوض
۶۱	گفتار سوم: اجازه عقدی موقت است
۶۲	بند اول: دلایل منطقی لزوم تعیین مدت در اجازه
۶۲	گفتار چهارم: لزوم عقد اجازه
۶۲	بند اول: استثنا از قاعده عدم انحلال عقد به موجب فوت
۶۳	بند دوم: دیدگاه‌های فقهی و حقوقی در خصوص تاثیر یا عدم تاثیر فوت موجر در اجازه وقف

- بند سوم: عدم تأثیر فوت متولی در وضعیت حقوقی عقد اجاره مال وقفی..... ۶۴
- بند چهارم: تأثیر فوت موقوف علیهم در اجاره موقوفه..... ۶۵
- بند پنجم: عدم تأثیر فوت موقوف علیهم در فرض اینکه متولی موجر موقوفه باشد..... ۶۵
- مبحث سوم: حقوق مکتسبه اشخاص در اجاره املاک موقوفه..... ۶۷
- گفتار اول: حق کسب پیشه و تجارت و حق سرقفلی..... ۶۸
- بند اول: دو عقیده در خصوص چگونگی ارتباط بین سرقفلی و حق کسب و پیشه..... ۶۸
- بند دوم: تفاوت شباهت سرقفلی با حق کسب و پیشه و تجارت..... ۶۹
- گفتار دوم: نسق زراعی..... ۷۰
- بند اول: زارعین صاحب نسق..... ۷۱
- گفتار سوم: مقایسه نسق زراعی با حق کسب و پیشه و تجارت..... ۷۲
- بند اول: وجوه افتراق نسق زراعی با حق کسب و پیشه و تجارت..... ۷۲
- بند دوم: وجوه اشتراک حق نسق زراعی با حق کسب و پیشه و تجارت..... ۷۴
- گفتار چهارم: رای صادره از هیات عمومی دیرین عدالت اداری با موضوع ابطال تبصره ۴ از ماده ۶ آیین نامه اجرایی قانون ابطال اسناد فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ هیأت وزیران..... ۷۶
- مبحث چهارم: رعایت مصلحت وقف در تعیین مبلغ اجاره بهاء..... ۸۰
- مبحث پنجم: انواع اجاره در املاک اوقافی..... ۸۱
- مبحث ششم: شرایط عام عقد اجاره موقوفه..... ۸۲
- گفتار اول: طرفین عقد اجاره موقوفه..... ۸۳
- بند اول: عدم پذیرش واقف به عنوان موجر..... ۸۳
- بند دوم: پذیرش متولی به عنوان موجر به تولیت از موقوفه..... ۸۴
- بند سوم: پذیرش سازمان اوقاف و امور خیریه به عنوان موجر به تصدی از موقوفه..... ۸۵
- بند چهارم: اختلاف در پذیرش موقوف علیهم به عنوان موجر موقوفه..... ۸۵
- بند پنجم: پذیرش متولی به عنوان مستاجر موقوفه..... ۸۶
- گفتار دوم: مدت عقد اجاره مال وقفی..... ۸۷
- بند اول: اراده واقف در تعیین مدت اجاره..... ۸۷

- بند دوم: محدودیت در تعیین مدت اجاره موقوفات در قوانین موضوعه..... ۸۸
- بند سوم: رعایت مصلحت موقوفه در تعیین مدت اجاره..... ۸۹
- بند چهارم: مصوبه جدید؛ هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۰/۸/۲..... ۸۹
- گفتار سوم: مال الاجاره و شرایط آن..... ۹۰
- بند اول: نرخ عادلانه به عنوان مبنا در تعیین اجاره بها..... ۹۰
- بند دوم: تعیین اجاره بها توسط کارشناس رسمی..... ۹۱
- بند سوم: اقدام کارشناس در تعیین نرخ عادلانه براساس آیین نامه لایحه قانونی ۱۳۵۸ هیات وزیران..... ۹۱
- بند چهارم: مذاقعا اجاره بها در آگهی مزایده..... ۹۲
- مبحث هفتم: آثار اجاره بها..... ۹۳
- گفتار اول: حقوق و تکالیف مستاجر..... ۹۳
- بند اول: تسلیم مورد اجاره..... ۹۳
- بند دوم: تجدید قرارداد اجاره با مستاجر دائر حقوق مکسبه..... ۹۴
- بند سوم: پذیرش درخواست وارثان (بصورت اجتهاد) مستاجر متوفی جهت فسخ اجاره برای مدت ملازمت بر عمر مستاجر..... ۹۴
- بند چهارم: رعایت حقوق مالکانه مستاجر در صورت تصرف غیر قانونی اشخاص ثالث..... ۹۴
- بند پنجم: پرداخت هزینه تعمیرات اساسی..... ۹۵
- بند ششم: مراجعه به مراجع قضایی جهت احقاق حقوق..... ۹۶
- گفتار دوم: حقوق و تکالیف مستاجر..... ۹۷
- بند اول: پرداخت اجاره بها..... ۹۷
- بند دوم: پرداخت پذیره..... ۹۸
- بند سوم: تجدید قرارداد اجاره در پایان مدت..... ۹۸
- بند چهارم: عدم انتقال به غیر..... ۹۸
- بند پنجم: عدم تغییر کاربری..... ۹۹
- بند ششم: ممنوعیت وضع بنا یا غرس اشجار..... ۱۰۰
- بند هفتم: پرداخت تعمیرات جزئی..... ۱۰۰

فصل سوم: شرایط ویژه حاکم بر اجاره موقوفات در قوانین موضوعه ایران

- مقدمه..... ۱۰۲
- مبحث اول: الزام به تنظیم یا تجدید قرارداد اجاره..... ۱۰۲
- گفتار اول: حمایت قانونگذار از الزام به تنظیم یا تجدید اجاره در املاک اوقافی به عنوان استثناء..... ۱۰۳
- بند اول: رای صادره از هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال ماده ۳ آیین نامه اجرایی قانون ابطال اسناد و فقهش رقبات، آب و اراضی موقوفه مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ هیأت وزیران..... ۱۰۴
- گفتار دوم: "رام موقوفه به تجدید قرارداد اجاره با دارنده حق کسب و بیشه و تجارت و سرقفلی"..... ۱۰۷
- گفتار سوم: الزام موقوفه به تجدید قرارداد اجاره با دارنده حق تملک اعیان یا صاحبان نسق در املاک مزارعی..... ۱۰۸
- بند اول: ممنوعیت احداث اعیان برای زراعتی نسق زارعین..... ۱۰۹
- بند دوم: موارد استثنایی شناسایی حق تملک اعیان احداثی فاقد مجوز..... ۱۰۹
- مبحث دوم: سایر شرایط ویژه در اجاره موقوفات..... ۱۱۱
- گفتار اول: مزایده..... ۱۱۱
- بند اول: انواع مزایده..... ۱۱۲
- بند دوم: اعضای کمیسیون مزایده..... ۱۱۳
- بند سوم: شرایط آگهی مزایده..... ۱۱۳
- بند چهارم: موارد ترک مزایده..... ۱۱۴
- گفتار دوم: پذیره و انواع آن..... ۱۱۵
- بند اول: پذیره ابتدائی و موارد شمول آن..... ۱۱۵
- بند دوم: پذیره انتقالی و انواع آن..... ۱۱۶
- بند سوم: رای صادره از هیات عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: رد درخواست ابطال ماده ۲ آیین نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدایی مصوب ۱۳۶۵/۲/۱۰ هیأت وزیران راجع به اخذ پذیره موقوفات..... ۱۱۷
- بند چهارم: پذیره تجمیع با حق تملک اعیان..... ۱۱۹
- بند پنجم: پذیره تفکیک با حق تملک اعیان..... ۱۱۹
- بند ششم: پذیره تغییر کاربری..... ۱۲۰

- بند هفتم: پذیره تغییر شغل ۱۳۰
- بند هشتم: پذیره مازاد بر تراکم ۱۳۰
- بند نهم: پذیره تبدیل مسکونی به تجاری ۱۳۰
- بند دهم: پذیره طبقات اضافی ۱۳۱
- بند یازدهم: نحوه استفاده از پذیره ۱۳۱
- بند دوازدهم: موارد معافیت از پرداخت پذیره ۱۳۲
- بند سیزدهم: ابطال ماده ۸ اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه موضوع تصویب نامه شماره ۳۷۱۲۷/ت ۲۲۹۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ هیات وزیران ۱۳۳
- گفتار سوم: عدایی ۱۳۶
- مبحث سوم: نگاهی جمالی به مقررات قانونی تاثیر گذار در عقد اجاره موقوفات ۱۳۷
- گفتار اول: حکومت قانون مدنی به عنوان اصل ۱۳۷
- گفتار دوم: قانون اصلاحات ارضی و اجاره موقوفات ۱۳۸
- گفتار سوم: قانون سازمان برق ایران مصوب ۱۳۴۶/۱/۱۹ ۱۳۹
- گفتار چهارم: قانون برنامه بودجه کشور مصوب ۱۳۵۰/۲/۱۰ و اجاره طویل المدت موقوفات ۱۳۰
- گفتار پنجم: مقررات اساسنامه شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۵۳/۵/۲۰ و اجاره طویل الامدت موقوفات ۱۳۰
- گفتار ششم: مصوبات شورای انقلاب ۱۳۱
- بند اول: لایحه قانونی تجدید قرارداد و اجاره املاک و اموال موقوفه و تجدید انتخاب متولیان و امانتداران اماکن متبرکه مذهبی و مساجد را مصوب ۱۳۵۸/۲/۴ ۱۳۱
- بند دوم: لایحه قانونی خرید املاک مورد احتیاج دولت و شهرداری ها مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۰ ۱۳۲
- بند سوم: لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های عمرانی و نظامی دولت « مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ ۱۳۲
- گفتار هفتم: قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه «ماده واحده» مصوب ۷۱/۱۱/۲۵ و تاثیر آن بر روند اجاره موقوفات ۱۳۲
- نتیجه گیری ۱۳۴
- منابع ۱۳۹

- ضمائم ۱۴۳
- بند اول: قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲ ۱۴۴
- بند دوم: آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۵/۲/۱۰ ۱۴۵
- هیئت وزیران ۱۵۰
- بند سوم: اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه و اصلاحات بعدی مصوب ۱۳۹۱/۳/۷ هیئت وزیران ۱۷۰
- بند چهارم: قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه «ماده واحده» مصوب ۶۳ ۱۷۱
- بند پنجم: قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه «ماده واحده» مصوب ۱۳۷۱/۱۱/۲۵ ۱۷۲
- بند ششم: آیین‌نامه اجرایی قانون ابطال اسناد و فروش رقبات آب و اراضی موقوفه مصوب ۷۴/۲/۳ ۱۷۵
- بند هفتم: اصلاح آیین‌نامه اجرایی قانون ابطال اسناد و فروش رقبات، آب و اراضی موقوفه ۱۳۸۰/۰۸/۰۲ ۱۸۲
- بند هشتم: لایحه قانونی تجدید قرارداد و اجاره املاک و اراضی موقوفه و تجدید انتخاب متولیان و امضاء و نظار اماکن متبرکه مذهبی و مساجد مصوب ۱۳۵۸/۲/۴ ۱۸۶
- بند نهم: آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۱ لایحه قانونی تجدید قرارداد، اجاره املاک و اموال موقوفه و تجدید انتخاب متولیان و امضاء و نظار اماکن مذهبی ۱۳۵۸/۰۲/۱۷ ۱۸۸
- بند دهم: آیین‌نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدایی مصوب ۱۳۶۵/۲/۱۰ هیئت وزیران ۱۹۰
- بند یازدهم: اصلاح ماده ۷ آیین‌نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدایی مصوب ۸۰/۱۱/۱۷ ۱۹۳
- بند دوازدهم: اصلاح مواد (۱) و (۷) آیین‌نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدایی مصوب ۱۳۸۲/۸/۷ ۱۹۴
- بند سیزدهم: اصلاح ماده ۶ آیین‌نامه نحوه و ترتیب وصول پذیره و اهدایی مصوب ۱۳۸۴/۱۱/۱۸ ۱۹۵
- بند چهاردهم: دستورالعمل صادره از سازمان اوقاف و امور خیریه مربوط به تعاریف و اصطلاحات مندرج در آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیلات و اختیارات اوقاف ۱۹۶